

HUGONIS METELLI

EPISTOLÆ.

I.

*Ad sanctum Bernardum. — Ejus laudes suæ
prosequitur.*

(Exstat inter epistolas S. Bernardi. Vide *Patrologiæ*
t. CLXXXV, col. 687.)

II.

*Ad eundem. — Se suosque ab accusatione purgare
conatur.*

(Vide *ibid.*, col. 688.)

III.

*Ad Guillelmum abbatem, in persona abbatis sui. —
Excusat quod ad Herberti sui calumnias aliquanto
durius respondeat.*

(Vide ubi supra, col. 690.)

IV.

*Ad Gerlandum. — De sanctissimo Eucharistiæ
sacramento.*

(MABILL., *Analect.* nov. edit., p. 475.)

GERLANDO, scientia trivii quadriviique operato
et honorato, HUGO METELLUS, verba sacræ Scripturæ
triturare et diligenter cribrare.

Affirmant medici ex superfluitate humorum tumo-
rem nasci in carne. Asserunt Scripturæ ex super-
abundanti scientia elationem crescere in mente.
Certum est autem te plurimum valere, manifestum
est te multiplici scientia pollere. Cavendum est ita-
que tibi ne scientia qua polles te polluat, et cri-
men laudi tuæ admisceat.

Intellige quæ dico. Verba quæ seminas in populo **C**
de corpore et sanguine Domini, hæresim sapiunt,
plurimosque, te duce, in abyssum erroris traxerunt.
Confidis in verbis Augustini. Ne confidas. Non est
tecum in hac sententia. Erras tota via. Asseris
cum beato Augustino verba Domini loquentis ad
discipulos de corpore et sanguine suo figurata esse.
Aliud enim verba Domini sonant, et aliud figurant.
Asseris quod ille asseruit; sed non sentis quod ille
sensit. Ille enim sensit Dominum dixisse et sensi-
sisse de spirituali comestione, quæ communis est
solis bonis; et non de sacramentali, quæ communis
est bonis et malis, quod declarat sequentia verba
Domini dicentis : *Qui manducant corpus meum, et
bibit sanguinem meum (I Cor. x)*. Multi enim man-
ducant carnem Christi, et non sunt membra Christi. **D**
Detruncato uno capite hydræ repullulant plu-
rima fidei orthodoxæ contraria. Item obvias : Quod
fit in altari sacramentum est; sacramentum sacræ
rei signum est; signum autem signatum non est.
Esto : assentio. Sacramentalis Christi incorporatio.

A signum est unionis, qua unimur et uniemur cum
Christo; nec ista est illa; sed differunt inter se si-
gnum et signatum. Unde Augustinus : Sacramen-
tum est invisibilis gratiæ visibilis forma. Vel, sa-
cramentum nomen est sumptum a secreto, et se-
cretum est quod fit in altario. Non enim apparet
quod est vel quod significat. Aliud siquidem est,
quam quod species representat.

Ut video rodus crustam, sed non tangis micam.
Auctoritati Augustini niteris, sed deciperis. Augu-
stinus enim quem tibi parasti advocatum, si bene
investigaveris, reperies tibi contrarium. Audi ip-
sum declamantem in quodam psalmo ad confusio-
nem tuam tuique similium : « Ipsum sanguinem, in-
quit, quem fuderunt Judæi persequentes, postmo-
dum biberunt Judæi credentes. » Animadvertite etiam
quid David coram Achis rege Geth fecerit, qualiter
manibus suis se portaverit, et quomodo beatus
Augustinus in expositione tituli tricesimi tertii
psalmi exposuerit. Ne sis rex Achis, ne dicas :
« Quomodo est, quomodo aliquis seipsum ferre
potest. »

Ne dicas : Si verum corpus Christi est, in di-
versis locis eodem tempore esse non potest. Si enim
hoc dixeris, ore tuo te condemnabis. Non enim ne-
gabis Virginem peperisse; non negabis Christum,
clausis januis, ad discipulos intrasse. Si enim illud
negatur, quia naturæ non concordat, et ista negari
debent, quia natura repugnat. Acquiesce, requiesce.
Si enim quæris similia, non sunt singularia; si rati-
onem, non sunt admiranda. « Fides, ut ait beatus
Gregorius, non habet meritum, cui humana ratio
præbet experimentum. » Et beatus Augustinus :
« Noli, inquit, quærere ordinem naturæ in Christi
corpore, cum ipse partus sit ex virgine. Hic natura
obstupescit, ordinemque suum perdit. Christus ex
Virgine, Christus ex pane. Turbatur lex naturæ. »

Quod si panis sanctificatus non corpus Christi,
sed figura corporis Christi est, ut asseris, ut fert
tecum multorum opinio, imo multorum errantium
multus error; valde miror, cur Apostolus tantopere
prohibeat, ne quis indigne ad illum accedat. *Si quis,*
inquit, *indigne sumit, judicium sibi manducat et
bibit (ibid.)*. Quare hoc? quia corpus Domini non di-
judicat, sed quasi communem aliis cibis comparat.
Eapropter multi indigne sumentes fiunt infirmi, et
moriuntur multi. Quod si panis altaris simpliciter
panis, ut dicis, per verbum Dei et orationem sacer-
dotis sanctificatus habet tantam efficaciam, ut pos-
sit debilitare et ad somnum mortis conducere : hoc

cur non potest panis mensæ nostræ sanctificatus a sacerdote oratione? de quo Apostolus ad Timotheum ait : *Omnis creatura Dei bona est, et nihil rejiciendum, quod cum gratiarum actione percipitur. Sanctificatur enim per verbum Dei et orationem* (1 Tim. iv). Verbum enim sanctificat, oratio impetrat. Panis ille, panis et iste; sanctificatus ille, sanctificatus et iste. Quare plus potest ille quam iste? Quare ille potest peccata relaxare, non iste? Si nescis, aperiā tibi. Super altare qui sanctificat et qui sanctificatur, idem est. Idem est sacerdos et oblatio, idem qui immolat et qui immolatur, idem Deus et homo. Hæc sunt Dei magnalia, nomen ejus elevātia; non impossibilia, sed terribilia; nec argumentis discutienda, sed fide veneranda. Quid terribilius quam quod, orante beato Gregorio, panis altaris accepit figuram carnis? Factum est hoc a Domino pro tollendo tuo ambiguo. Redi itaque.

Audi præterea quid adhuc dicat patronus tuus Augustinus. Audi quid dicat super versum illum Psalmigraphi : *Sacrificium et oblationem noluisti, corpus autem aptasti mihi* (Psal. xxxix) : « Aptatum est, inquit, unum sacrificium, loco multorum sacrificiorum legalium. Quod unum? Corpus scilicet Christi, quod nostis, quod non omnes nostis : et utinam qui nostis, non ad judicium noveritis! » Tria proponit : corpus Christi quosdam nosse, quosdam non nosse; et optat ut qui norunt, non ad judicium noverint. *Qui enim manducat et bibit indigne, judicium sibi manducat et bibit.* Et paulo post idem ibidem : « Quod accipimus novimus, et

quem non nostis noveritis, et cum didiceritis, non ad judicium percipiat. *Qui enim manducat et bibit indigne, judicium sibi manducat et bibit.* » Ne arbitreris hoc eum dixisse de pane altaris sanctificato, sed de corpore Christi vero. Si enim panis tantum esset, quis panem non cognosceret? Cur panis dicitur, et non omnes illum nosse. Sed sine dubio in specie panis corpus Christi esse intellexit, et ideo indigne sumentes ad judicium sumere dixit.

Redi ad te, frater, redi, revoca animum tuum in regionem longinquam peregre profectum; noli comedere siliquas porcorum, noli comedere quicquillas frumenti. Nonne vides mane sole oriente primum illuminari montes, postmodum valles. Nonne vides religiosos viros et magni nominis doctores in hac sententia stare, in hac fide perstare, panem altaris sanctificatum, non jam panem, sed vinum corpus Christi esse? Quod si verum est, imo quia verum est pro fide Petri sustentanda Christum Patrem rogasse; et si verum est, imo quia verum est, fidem Petri de corpore et sanguine Domini ab eo derivatam usque ad tempora nostra per successiones apostolicorum virorum mansisse intemeratam; quia, inquam, verum est, cessa ab errore tuo, imo horrore, et festina fidem Petri, fidem sedis Romanæ excrustatam per te in te reformare, et te matri Ecclesiæ counire. Sanctorum Patrum sedis Romanæ super hac fide plurima exempla possem in medium adducere; sed quia in alia epistola tibi notificanda coadunavi, et congregavi, supersedendum hic existimavi